

I. Czytanie ze zrozumieniem

W znacznej części społeczeństwa nadal pokutuje przekonanie, że ogrody zoologiczne to miejsca, gdzie zwierzęta są nieszczęśliwe, gdzie pokazuje się je za pieniądze, a wcześniej łapie w naturalnym środowisku. Tak funkcjonowały menażerie w XIX wieku. Nie mają one jednak nic wspólnego ze współczesnymi ogrodami zoologicznymi.

Nowoczesny ogród zoologiczny to enklawa, dzięki której zagrożone gatunki zwierząt mają szansę na przetrwanie, gdzie w ramach międzynarodowych organizacji prowadzi się fachową hodowlę zwierząt. Często są to gatunki w naturze już wymarłe. Ogrody zoologiczne współpracują ze sobą, ustalane są plany kolekcji i zasady współpracy pomiędzy nimi. W obrębie organizacji zwierzęta są przekazywane nieodpłatnie, z pełną dokumentacją ich wcześniejszych losów. Księgi rodowodowe umożliwiają łatwe sprawdzenie pokrewieństwa dla właściwego dobrania pary, wyszukania pojedynczych osobników w celu ich połączenia i śledzenia losów całych linii rodowych. Każde zwierzę ma kartotekę, w której znajdują się dane dotyczące nie tylko rodziców i rodzeństwa czy oznakowania danego osobnika, ale także o przebytych szczepieniach, chorobach oraz sposobach ich leczenia.

Każdy z polskich ogrodów ma ogromny wpływ na uświadamianie społeczeństwu, zwłaszcza młodzieży, potrzeby ochrony dzikiej fauny. Prowadzone są zajęcia dydaktyczne z biologii i ochrony przyrody. Na dodatek bilety wstępu do większości polskich ogrodów zoologicznych są tańsze niż bilet do kina, a wejście do zoo zapewnia bezpieczną rozrywkę kulturalną i edukację na dobrym, europejskim poziomie.

Wg dr Andrzej G. Kruszewicz, *Ogrody zoologiczne a zachowanie gatunków*. [w:] „Przyroda polska”, nr 2, luty 2009, s. 34-35.

1. Współczesne ogrody zoologiczne służą:

- A) celom zarobkowym B) zaspokojeniu ambicji hodowcy
 C) eksperymentom naukowym D) ocaleniu zagrożonych gatunków

2. Zwierzęta w nowoczesnych ogrodach zoologicznych podlegają:

- A) szkoleniom B) ewidencji C) selekcji D) sprzedaży

3. Kartoteka zwierzęcia służy do:

- A) ustalenia jego wartości B) zapisu chorób
 C) rejestracji właściciela D) edukacji zwiedzających

4. Ogrody XIX-wieczne były przede wszystkim nastawione na:

- A) eksponowanie zwierzęcia publiczności B) leczenie słabych osobników
 C) uświadamianie społeczeństwu roli przyrody D) prowadzenie badań naukowych

5. Współpraca ogrodów zoologicznych dotyczy:

- A) wymiany programów edukacyjnych B) dzielenia się doświadczeniami
 C) ustalania terminu łowów D) łączenia zwierząt w pary

6. Autor artykułu przekonuje, że obecne ogrody są przyjazne zwierzętom, ponieważ:

- A) prowadzą ich kartoteki B) pełnią funkcję edukacyjną
 C) troszczą się o ich prawidłowe odżywianie D) utrzymują ciągłość gatunków

II. Nauka o języku

7. Niebieski ptak mówimy o człowieku, który:

- A) wywodzi się z arystokracji B) żyje kosztem innych
 C) lubi się stroić D) ma nierealne plany

8. Zdaniem bezpodmiotowym jest wypowiedzenie:

- A) Wczoraj wyniesiono stąd wszystkie rzeczy. B) Już widziałem ten film.
 C) Nie przejmuj się krytyką. D) Przyjemnie było spacerować połą drogą.

9. Błędnie zbudowano zdanie:

- A) Idąc do szkoły, spotkał kolegę.
 B) Przestraszył się, usłyszawszy tę wiadomość.
 C) Tańcząc na balu, rozsypały się korale.
 D) Człowiek zatrzymał się, ujrawszy nieznanego.

10. Mową zależną jest zdanie podrzędnie złożone:

- A) dopełnieniowe   B) podmiotowe   C) orzecznikowe   D) okolicznikowe

11. Zdaniem podrzędnie złożonym przydawkowym jest wypowiedzenie:

- A) Zmartwił się, gdy odwołano wycieczkę.   B) Nie był pewien, czy może powiedzieć prawdę.
 C) Wziął te książki, które leżały najbliżej.   D) Okazało się, że nauczyciel nie przyjdzie.

12. Wypowiedzenie *Ustępuję, chociaż nie masz racji.* - jest zdaniem podrzędnie złożonym okolicznikowym:

- A) warunku   B) przyczyny   C) celu   D) przyzwolenia

13. Wyraz *rozpałka* to:

- A) archaizm   B) neologizm znaczeniowy
 C) neologizm słowotwórczy   D) wyraz gwarowy

14. Wyrazy *burmistrz, rynek, gmina, rynna, fartuch* to zapożyczenia z języka:

- A) angielskiego   B) niemieckiego   C) rosyjskiego   D) łacińskiego

15. Związki wyrazowe *dać komuś łupnia, skończyć piętnastkę, coś leży komuś na wątrobie, ćmić fajkę* - są typowe dla stylu:

- A) publicystycznego   B) oficjalnego   C) artystycznego   D) potocznego

16. Poprawnie powiemy:

- A) Usłyszał gołą prawdę.   B) Skrzywiła się od bólu.
 C) Powalił mnie na obie łopatki.   D) Ulokował pieniądze w nieruchomości.

III. Literatura

17. Antygona sprzeciwiła się woli:

- A) Edypa   B) Kreona   C) bogów   D) narodu

18. Ostatnia pieśń chóru w dramacie antycznym to:

- A) parodos   B) prolog   C) exodos   D) epejsodion

19. Początki teatru antycznego wiążą się z uroczystościami ku czci boga:

- A) Apolla   B) Zeusa   C) Posejdona   D) Dionizosa

20. W mitach tebańskich czytamy, że warunkiem objęcia władzy w Tebach było:

- A) pokonanie wojsk króla Sparty   B) odgadnięcie zagadki Sfinksa
 C) zabicie Minotaura   D) dostarczenie złotego jabłka Hesperyd

21. W teatrze elżbietańskim stosowano:

- A) zasadę trzech jedności   B) zasadę decorum
 C) bogatą dekorację   D) patos obok humoru

22. Ksiądz Laurenty (Wawrzyniec) w dramacie pt. „Romeo i Julia” dał Julii zioła, które:

- A) odbierały radość życia   B) pozorowały śmierć
 C) powodowały omdlenie   D) dodawały urody

23. Alek, bohater „Kamieni na szaniec”, uniknął aresztowania podczas ulicznej łapanki dzięki:

- A) ucieczce z gestapowskiej ciężarówki   B) ukryciu się w ruinach domu
 C) pomocy narzeczonej   D) ostrzelaniu niemieckiego patrolu

24. Opisana w książce „Kamienie na szaniec” akcja pod Celestynowem miała na celu:

- A) wysadzenie niemieckiego pociągu   B) uwolnienie Rudego
 C) zdobycie żywności dla warszawskiego getta   D) odbicie więźniów obozu koncentracyjnego

25. Zygier, Borowicz i Paluszkiewicz to bohaterowie utworu pt.:

- A) „Faraon” Bolesława Prusa   B) „Potop” Henryka Sienkiewicza
 C) „Syzyfowe prace” Stefana Żeromskiego   D) „Dywizjon 303” Arkadego Fiedlera

26. Przypowieść jest utworem, który:

- A) zawiera narrację 1-osobową   B) ilustruje ogólne prawdy o człowieku
 C) nawiązuje do wydarzeń historycznych   D) ukazuje walkę dobra ze złem